

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Omdat uw "vergadering" is verplaatst van 22 april naar 29 april heb ook ik wat ruimte om nog even mijn meest recente gedachten met u te delen. Vooraleerst wil ik mijn dank uitspreken voor het gesprek met mw Antje Diertens van uw commissie. Voor haar staat hieronder wellicht weinig nieuws.

Als het gaat om wat er zoal vanaf het moment van de ingreep is verbeterd in het leven van de Statiaan dan noem ik twee begrippen die in elk geval mijn gevoelens hieromtrent kernachtig weergeven: rust en non-transparantie. Heftige woordenwisselingen in de eilandsraad zijn er niet meer (natuurlijk omdat de leden van de eilandsraad, alsook overige lokale bestuurlijke functionarissen, uit hun functie zijn ontheven). Ervoor in de plaats is eigenlijk niets teruggekomen. Dus ja, lekker rustig (hoewel er ook een onrustige onderstroom is te zien: mensen die zich afvragen waarheen dit alles moet leiden), maar wat er verder ook is gebeurd, het bleef aan het oog van het publiek onttrokken. In die zin noem ik het begrip "non-transparantie". De regeringscommissarissen overlegden zo goed als niet met de gewone Statiaan en hoe het ambtenarenapparaat is verbeterd, weet ik oprecht niet. Gegeven een zekere argwaan en wantrouwen die de Statiaan in lange tijd heeft ontwikkeld, veronderstel ik niet dat er "ineens" anders zal worden geacteerd. In die zin zijn mijn verwachtingen niet al te hoog gespannen.

Een gefaseerde terugkeer naar de "normale" situatie wordt begrijpelijkerwijs gezien als een vorm van Haags wantrouwen en als verlengstuk van koloniaal gedrag. Ik zeg "begrijpelijkerwijs" omdat 1) de wetgeving niet fatsoenlijk met de Statianen is besproken (ik heb al eens betoogd dat het overleg met de Maatschappelijke Raad van Advies een wassen neus was) en 2) de fasering niet in de tijd is gedefinieerd doch afhankelijk gesteld van voorwaarden (waardoor dus de tijdlijn gerekt kan worden naar Haags believen).

Ik stel een snellere aanpak voor. Onderken dat er niet zoveel is bereikt de afgelopen twee jaar. En onderken tevens dat op de korte termijn niet ineens heel veel zaken alsnog zullen worden bereikt. Ga desondanks terug naar "volledig eigenbestuur", althans naar het eilandbestuur zoals het bestond voordat de bestuurlijke interventie er was. Kortom, herstel de situatie niet gefaseerd doch als een turnkey project. Spreek af met de ambtenaren, de eilandraadsleden, de gedeputeerden en de gezaghebber dat wat er ook wordt gedaan of afgesproken, de wetgeving (met name WolBES en FinBES) immer het leidend kader is. Een dergelijke afspraak is in theorie niet nodig want dat is immers vanzelfsprekend. Nou ja, daar is het natuurlijk wel misgegaan en vermeld ook de eedformulering niet "gehoorzaamheid aan de wetten"?

Stel vervolgens bestuursafspraken voor als ook gedaan met Saba en Bonaire. Deze afspraken moeten natuurlijk wel concreet zijn (prestatieverplichtingen en geen inspanningsverplichtingen) en gerelateerd aan een moment in de tijd (net als het SMART formuleren van doelen in het algemeen; zoals de theorie dat zegt: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). En afspraken

moeten worden gemaakt na er samen over te hebben gesproken. Ik wil mij niet te nadrukkelijk als Statiaan opstellen (laat dat de Statianen zelf doen) maar op <http://www.statia.nu/> heb ik enige tijd geleden onder 'Toekomst' een opzet gemaakt van hetgeen mij belangrijk voorkomt. Nogmaals, ik ben daarin niet uitputtend en evenmin zijn de door mij gelegde accenten zaligmakend. Van belang is dat er overleg is en dat er afspraken uit voortkomen. Ik heb op de website onder meer gesteld dat in beginsel zoveel als mogelijk gelijk zou moeten worden georganiseerd in de verschillende delen van het Koninkrijk, tenzij geografische aspecten of typisch eilandelijke aspecten dat onmogelijk of onwenselijk maken.

Afspraken over en weer te maken, vast te leggen in een convenant en vervolgens een stapje terug doen en de uitvoering overlaten aan het lokale bestuur. Als dat allemaal net een tikje te rigoureuus voorkomt, zou ik willen voorstellen de regeringscommissaris nog enige tijd te handhaven, als een rij-instructeur bij een adspirant-verkeersdeelnemer op weg naar zijn of haar rijbewijs: niet zelf achter het stuur maar in staat om op de rem te trappen.

Noot: En als ik dan toch een accent zou mogen leggen in de nog te maken bestuurlijke afspraken dan vraag ik aandacht voor voetnoot 8 van het document van de Raad van State in relatie tot het nu voorliggende wetsvoorstel. Laat het bestuurlijke gedrocht Rijksdienst Caribisch Nederland met een Rijksvertegenwoordiger vallen en introduceer directe lijnen van de drie eilanden met de Haagse departementen. Dat doet tevens recht aan de eigenheid van de drie onderling verschillende eilanden.

Ik rond af met u veel moed en wijsheid toe te wensen. Ik denk dat enige moed nodig zal zijn om te onderkennen dat de bestuurlijke interventie tot nu toe allemaal zo veel niet heeft opgeleverd. Wijsheid is nodig om vervolgens verstandig voort te gaan.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue road 4, Upper Round Hill, Sint Eutatius, Caribisch Nederland.

Noot: Hedenmiddag een webinar meegemaakt dat is georganiseerd door CXC over de door toedoen van het coronavirus gewijzigde omstandigheden waaronder de schoolexamens zullen worden afgenomen. De overlegvorm "webinar" lijkt me een uitstekend alternatief van de townhallmeeting op ons eiland. Een overweging...